

Vergaderjaar 2020–2021

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 765

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 21 januari 2021

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over de brief van 20 november 2020 inzake de aanvullende artikel 100-inzet in de strijd tegen ISIS (Kamerstuk 27 925, nr. 755).

De Ministers hebben deze vragen beantwoord bij brief van 14 december 2020. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Pia Dijkstra

De adjunct-griffier van de commissie,
Konings

1

Hebben de Belgische F-16's, waar Nederland in Jordanië bescherming aan biedt, reeds opgetreden boven Irak? Zo ja, waar en hoe vaak?

De Belgische F-16-inzet is gestart op 1 oktober jl. Nederland kan niet spreken voor een bondgenoot inzake een operatie die deze bondgenoot uitvoert.

2

Hoeveel militairen heeft Nederland nu en straks in Irak, Jordanië en eventueel elders in de regio aanwezig in het kader van de oorlog tegen ISIS? Klopt het dat er straks, inclusief de troepen in Erbil, meer militairen zijn dan een jaar geleden?

Nu het kabinet heeft besloten tot de inzet van een *force protection*-compagnie van circa 100 tot 150 personen voor de bescherming van (delen van) Erbil International Airport is er mandaat om (exclusief staf- en liaisonofficieren) ruim 200 Nederlandse militairen in Irak, Jordanië en elders in de regio in te zetten. Dat zijn meer militairen dan een jaar geleden.

3

Is er, naar aanleiding van de aanneming door het Iraakse parlement van een motie hierover, overleg met de regering van Irak over terugtrekking van buitenlandse troepen? Zo nee, waarom niet?

Nederland heeft bilateraal en in coalitieverband voortdurend overleg met de Iraakse regering, ook over de aanwezigheid van Nederlandse en coalitie-militairen. De Iraakse regering heeft de anti-ISIS coalitie sinds aanneming van de parlementaire motie meermaals gevraagd te blijven en de steun voort te zetten.

4

Wat is de stand van zaken van de *Strategic Dialogue* tussen Irak en de Verenigde Staten?

De laatste ronde van de *Strategic Dialogue* tussen Irak en de Verenigde Staten heeft in augustus van dit jaar plaatsgevonden. Tijdens deze gesprekken zijn Irak en de VS overeengekomen om verschillende technische werkgroepen op te starten om de dialoog verder te brengen. Het is niet bekend wanneer er een volgende ronde van de *Strategic Dialogue* gehouden zal worden.

5

Wat zijn de concrete afspraken die nu met de Verenigde Staten gelden wat betreft het communiceren over troepenreductie? Trekt Nederland hierbij op met andere Europese bondgenoten in de coalitie?

Er zijn hierover geen concrete afspraken met de VS. Het kabinet heeft net als veel andere Europese bondgenoten structureel het belang van goede coördinatie en afstemming in coalitieverband onderstreept, en blijft dit doen.

6

Zijn alle militairen uitgerust met de juiste kleding, apparatuur en wapens?

Ja. Om de taken te kunnen uitvoeren worden de Nederlandse militairen voorzien van adequaat materieel en uitrusting.

7

Welke compagnies gaan deze missie uitvoeren?

Compagnieën van respectievelijk de Landmacht en het Korps Mariniers zullen elkaar aflossen.

8

Kan de Kamer een overzicht ontvangen van de troepenpresentie van alle bondgenoten in het gebied?

Op Erbil International Airport zijn in wisselende samenstelling eenheden van verschillende bondgenoten gestationeerd, afhankelijk van de behoefte van de Coalitie. Bij aanvang van de Nederlandse inzet zijn er op het vliegveld tevens Amerikaanse, Britse, Duitse, Finse, Italiaanse en Hongaarse eenheden aanwezig. Het is aan bondgenoten zelf om te bepalen in hoeverre zij in nader detail communiceren over hun militaire inzet.

9

Worden er momenteel nog andere missies gestart door bondgenoten in het kader van de anti-ISIS-coalitie?

Bondgenoten stellen hun bijdrage aan de Coalitie frequent bij, al naar gelang de behoefte en/of noodzaak die voortvloeit uit het militaire campagneplan. Het is aan bondgenoten zelf om te bepalen in hoeverre zij in nader detail communiceren over hun militaire inzet.

10

Zijn er naast de Verenigde Staten nog andere landen die een troepenreductie hebben aangekondigd?

Bij het kabinet zijn geen signalen bekend dat overige bondgenoten troepenreducties overwegen, buiten het feit dat bondgenoten militaire bijdragen mogelijk bijstellen ten gevolge van fase 4 van het militaire campagne in de strijd tegen ISIS. Deze fase gaat gepaard met een verminderde actieve deelname aan operaties, een reductie in troepenaantallen en een relatief grotere nadruk op *force protection* van de resterende eenheden van de Coalitie.

11

Is er op dit moment presentie van Russische troepen in of rondom de regio Irak/Syrië?

In Syrië zijn Russische militaire eenheden actief in het gebied dat door het Syrische regime wordt gecontroleerd. In Irak voert Rusland geen militaire operaties uit. Echter, er is militaire samenwerking tussen Irak en Rusland en er bestaat een gezamenlijk operatiecentrum van Irak, Iran, Rusland en Syrië in Bagdad.

12

Klopt het dat de Nederlandse compagnie voor de lokale bevelstructuur voor eventuele noodzakelijke zwaardere wapens en voor de dagelijkse praktijk in grote mate dan wel volledig afhankelijk is van de Amerikaanse compagnies en materialen? Zo nee, waar valt op terug te vallen als zwaardere bescherming nodig is? Zo ja, hoe verhoudt deze afhankelijkheid zich tot de onzekerheid over het terugtrekken van Amerikaanse troepen?

De *force protection* van Erbil International Airport is een Coalitie-inspanning in samenwerking met de Koerdische strijdkrachten. Indien noodzakelijk kan per direct worden teruggevallen op zowel Koerdische en Amerikaanse militairen die beschikken over zwaar(der) kaliber wapens, indien er een noodzaak zou ontstaan voor het gebruik hiervan. De Nederlandse militairen zijn daarmee niet volledig afhankelijk van de VS. De VS heeft het kabinet in diplomatieke en militaire contacten laten weten dat de Amerikaanse troepenreductie geen effect zal hebben op de Nederlandse inzet. In diplomatieke contacten is aangegeven dat de VS op korte termijn geen verdere reducties overweegt. Er is dan ook geen aanleiding voor het opstellen van alternatieve plannen of het nemen van mitigerende maatregelen. Mochten toekomstige ontwikkelingen gevolgen

hebben voor de Nederlandse inzet dan zal de Kamer daarover worden geïnformeerd.

13

Is uitgesloten dat de genoemde Amerikaanse compagnies waar deze Nederlandse compagnie mee zal samenwerken, worden teruggetrokken?

Zie het antwoord op vraag 12.

14

Heeft u alternatieve plannen dan wel mitigerende maatregelen mochten de Amerikaanse compagnies waar de Nederlandse compagnie mee samenwerkt/van afhankelijk is, zich terugtrekken?

Zie het antwoord op vraag 12.

15

Heeft u contact met de Amerikanen opgenomen over hun troepenreductie?

Ja.

16

Hebben de Amerikanen contact met u opgenomen over hun troepenreductie?

Ja.

17

Wanneer hebben de Amerikanen u geïnformeerd over hun plannen voor troepenreductie?

Het Ministerie van Defensie is op 17 november jongstleden door het Pentagon ingelicht.

18

Welk effect zal de Amerikaanse troepenreductie op deze missie hebben?

Zie het antwoord op vraag 12.

19

Zult u de Kamer direct informeren als de Amerikaanse troepenreductie op enige manier effect heeft op de Nederlandse missie?

Zie het antwoord op vraag 12.

20

Hoeveel Nederlanders die verdacht worden van lidmaatschap van ISIS zijn inmiddels ontsnapt uit de Koerdische kampen? Hoeveel Nederlands resteren nog in die kampen, uitgesplitst naar man, vrouw, kind, kind onder de zeven?

Volgens openbare cijfers van de AIVD bevinden zich ongeveer 40 Nederlandse uitreizigers en 70 kinderen in Syrisch-Koerdische kampen of in detentie.¹ Waarschijnlijk is meer dan de helft van de kinderen jonger dan 4 jaar. 25 Nederlandse vrouwen bevinden zich in de kampen al-Hol en al-Roj. 15 Nederlandse mannen bevinden zich in diverse detentiecentra in Noord-Syrië.

Eind 2019 bevonden zich nog 40 Nederlandse vrouwen in Syrisch-Koerdische kampen. Een deel van deze vrouwen bevindt zich nu in Noordwest-Syrië. Deze verschuiving ziet u terug in de openbare cijfers van de AIVD, waaruit blijkt dat het aantal Nederlandse vrouwen in de

---

¹ <https://www.aivd.nl/onderwerpen/terrorisme/dreiging/uitreizigers-en-terugkeerders>.

kampen is afgenomen en het aantal Nederlandse vrouwen in Noordwest-Syrië is toegenomen.

21

Wanneer is de onderzoekscommissie die het geweld tegen demonstranten onderzoekt klaar met haar onderzoek en hoe worden deze bevindingen afgehandeld?

De regering Kadhimi heeft afgelopen mei, daags na haar aantreden, beloofd een onderzoekscommissie in te stellen, belast met het verrichten van onderzoek naar het geweld gepleegd jegens demonstranten sinds de start van de protesten in oktober 2019. Volgens de VN is de onderzoekscommissie nog niet van de grond gekomen en moeten de leden nog worden benoemd.

De regering is inmiddels wel begonnen met het uitkeren van schadevergoedingen aan demonstranten die gewond zijn geraakt tijdens de protesten.

22

Wat is de verwachting van de mate waarin vrije, inclusieve en eerlijke verkiezingen in Irak in juni 2021 plaats zullen gaan vinden en op welke wijze helpt u daarbij?

De Iraakse regering, gesteund door de VN en de bredere internationale gemeenschap, treft voorbereidingen voor de vervroegde verkiezingen van 2021, en stelt alles te willen doen om deze zo vrij, inclusief en eerlijk mogelijk te laten verlopen. Hierbij wordt uitgegaan van de door premier Kadhimi voorgestelde datum van 6 juni 2021.

Nederland levert een bijdrage van 3 miljoen euro aan een door UNAMI uitgevoerd programma ter ondersteuning van de Iraakse *Independent High Electoral Commission* (IHEC). Het programma richt zich op capaciteitsondersteuning van IHEC met het oog op de organisatie van vrije, inclusieve, eerlijke verkiezingen in 2021.

23

Waarom is Minister-President Kadhimi er tot nu toe niet in geslaagd om de *Popular Mobilization Forces* onder staatsgezag te brengen?

Premier Kadhimi heeft de duidelijke wens uitgesproken om de *Popular Mobilisation Forces* (PMF) onder staatsgezag te brengen. Hij is erin geslaagd om de PMF uit de Internationale Zone in Bagdad te weren, de grensovergangen weer onder centraal gezag te krijgen en veiligheidsafspraken te maken over Sinjar, waarbij milities, waaronder PMF-leden, het gebied moeten verlaten. Verdergaande stappen vergen politieke besluiten, hetgeen vanwege het ontbreken van een eigen politieke basis in het parlement voor premier Kadhimi een politieke uitdaging is.

24

Op welke wijze draagt Nederland bij aan versterking van de dialoog en goede relaties tussen Bagdad en Erbil?

Nederland heeft goede banden met zowel de autoriteiten in Bagdad als in Erbil. In diplomatieke contacten dringt Nederland bij beide partijen aan op een constructieve houding in de gesprekken tussen de autoriteiten over zaken als de betaling van ambtenarensalarissen, de budgetverdeling, de betwiste gebieden en de export van olie.

25

Brengt het feit dat Nederland samen met de Verenigde Staten de beveiliging van de eerste binnenring van het vliegveld verzorgt een verhoogd risico met zich mee gezien de toegenomen aanslagen op doelwitten waarin troepen van de Verenigde Staten zich bevinden? Zo ja, in welke mate?

In algemene zin geldt er een dreiging tegen de westerse presentie in Irak. Erbil International Airport is het afgelopen jaar incidenteel doelwit geweest van indirect vuur (raketbeschietingen). Dit komt zeer waarschijnlijk vanwege de aanwezige Coalitiepresentie. Er wordt door de daders van deze beschietingen zeer waarschijnlijk geen onderscheid gemaakt tussen troepen van de VS en andere landen van de coalitie.

26

Verwacht u met de verkiezing van president-elect Biden veranderingen in de samenwerking met de Verenigde Staten, zowel in de anti-ISIS-coalitie als in deze *force protection*-compagnie?

Vooralsnog gaat het kabinet uit van de bestaande afspraken. Het kabinet verwacht dat ook onder de volgende Amerikaanse administratie goed met de VS kan worden samengewerkt, zowel in diplomatieke als in militair-operationele zin.

27

Welke inzet pleegt u bij zowel de Verenigde Staten als Irak om zoveel mogelijk de spanningen en mogelijke escalaties tussen de Verenigde Staten en Iraakse milities die banden onderhouden met Iran te verminderen?

Het voorkomen van spanningen en escalatie wordt wanneer opportuun in diplomatieke contacten met beide partijen opgenomen.

28

Welke inzet verwacht u van president-elect Biden om de spanningen en mogelijke escalaties tussen de Verenigde Staten en Iraakse milities die banden onderhouden met Iran zoveel mogelijk te verminderen?

Wat de inzet van de volgende Amerikaanse administratie zal zijn, is nog onduidelijk. Het kabinet wil daar dan ook niet op vooruitlopen.

29

Betekent het in de artikel 100-brief genoemde «uitgangspunt» van een «sluitende medische afvoerketen» dat er een adequaat role 2-ziekenhuis op voldoende nabijheid van de Nederlandse eenheid is?

Ja. Op Erbil International Airport is een *Role-2* hospitaal van de VS aanwezig, dat onderdeel is van de medische keten voor de Nederlandse militairen.

30

Voor welk deel van de medische verzorging en afvoer wordt gebruik gemaakt van *host nation*-voorzieningen?

In principe wordt er geen gebruik gemaakt van *host nation*-voorzieningen, aangezien er sprake is van een sluitende medische afvoerketen waar een Amerikaans Role-2 hospitaal op Erbil International Airport en een Amerikaans Role-3 hospitaal in Bagdad onderdeel van zijn. In uitzonderlijke gevallen kan er echter een noodzaak ontstaan voor acute medisch-specialistische hulp die niet aanwezig is in de reguliere medische afvoerketen ter plaatse of niet snel genoeg te bereiken is met strategisch patiëntentransport naar Nederland. In deze gevallen kan er een beroep worden gedaan op *host nation*-voorzieningen.

31

Worden de *host nation*-voorzieningen waarvan voor de medische verzorging en afvoer gebruik wordt gemaakt door Nederland geïnspecteerd, of zijn er bondgenoten die hier ook gebruik van maken en de kwaliteit bekeken hebben?

In het uitzonderlijke geval dat er een beroep moet worden gedaan op *host nation*-voorzieningen gebeurt dit op last van de medische experts van het Amerikaanse Role-2 of Role-3 hospitaal, die onderdeel zijn van de reguliere medische afvoerketen voor de Nederlandse militairen. Deze experts voeren geregeld kwaliteitscontroles uit op de *host nation*-voorzieningen waar zij patiënten naar verwijzen. Het is gebruikelijk om hierop te vertrouwen. Desalniettemin maakt een Nederlandse militair arts deel uit van de uitgezonden eenheid, die in voorkomend geval ook zelf kan oordelen over de kwaliteit van een *host nation*-voorziening.

32

Maken de Amerikaanse *force protection*-eenheden gebruik van vergelijkbare voertuigen als Nederland ter plaatse wil verwerven, of werken zij hoofdzakelijk met zwaardere en beter beschermde voertuigen?

De ter plaatse in te huren voertuigen zijn gelijkwaardig aan de voertuigen die door bondgenoten worden gebruikt voor de dagelijkse operaties.

33

Welke andere COVID-19-protocollen gelden er op Erbil International Airport en komen deze overeen met het Nederlandse protocol?

Het Nederlandse COVID-19-protocol is niet strijdig met de reeds op Erbil International Airport aanwezige COVID-19-protocollen van bondgenoten en/of Irak zelf.

34

Hoe beoordeelt u de interne politieke stabiliteit in de Koerdische Autonome Regio?

De door de Iraakse Grondwet erkende Koerdische Autonome Regio (KAR) wordt momenteel geregeerd door een coalitie van drie politieke partijen; KDP, PUK en junior partner Gorran. Historisch gezien is Erbil het bastion van KDP en Suleimaniya van PUK, waar het territorium met Gorran wordt gedeeld. Dat brengt met zich mee dat de KAR politiek verdeeld is in grofweg een westelijk en een oostelijk deel. Niettegenstaande het feit dat de partijen met elkaar (economisch) wedijveren om de beperkte inkomstenbronnen en het aantrekken van investeringen is er sprake van een pragmatische samenwerking en regeringsdeelname.

Net als de federale regering in Bagdad kampt de Koerdische regering met budgettaire problemen. Als gevolg hiervan en als gevolg van een recent aangenomen wet in het parlement in Bagdad, die betalingen aan de KAR verhindert, loopt de KAR maanden achter met de uitbetaling van ambtenarensalarissen. Dit leidt tot sociale onrust en demonstraties met (dodelijke) slachtoffers in de provincie Suleimaniya. Om de salarissen in december 2020 te kunnen betalen is de KAR een private lening aangegaan. Tegelijkertijd worden er gesprekken met de federale regering gevoerd voor het vinden van een oplossing die stabiliteit moet bieden.

35

Hoeveel voorbereidingstijd is nodig na politieke besluitvorming over deze missie?

Om aanvang van deze missie op een verantwoorde wijze vanaf eind 2020 mogelijk te maken, zijn en worden reeds noodzakelijke voorbereidingen getroffen.

36

Wat zal de inzet zijn van de te plaatsen Nederlandse uitwisselingsofficier (F-16 vlieger) bij *Operation Inherent Resolve*? Gaat het hier enkel om een officier of ook om Nederlands materieel? Zal deze officier ook missies uitvoeren?

Het betreft een Nederlandse vlieger die in een Amerikaans toestel deel zal nemen aan missies van een Amerikaanse eenheid. De vlieger zal binnen deze Amerikaanse eenheid opereren, maar conform de Nederlandse *Rules of Engagement* en in het kader van de praktische uitvoerbaarheid alleen boven Irak actief zijn.

37

Welke landen hebben militair personeel en materieel gestationeerd op het vliegveld van Erbil, dat Nederland gaat beveiligen?

Op Erbil International Airport zijn in wisselende samenstelling eenheden van verschillende bondgenoten gestationeerd, afhankelijk van de behoefte van de Coalitie. Bij aanvang van de Nederlandse inzet zijn er op het vliegveld tevens Amerikaanse, Britse, Duitse, Finse, Italiaanse en Hongaarse eenheden aanwezig.

38

Worden er luchtaanvallen uitgevoerd vanaf Erbil International Airport?

Om operationele redenen kunnen hier in het openbaar geen uitspraken over worden gedaan.

39

Beschikt u inmiddels wel over voldoende informatie om de mogelijke gevolgen van de Amerikaanse troepenreductie voor de Nederlandse missiebijdragen in Irak te kunnen inschatten? Zo ja, hoe is deze inschatting?

Zie het antwoord op vraag 12.

40

Trekt de Verenigde Staten ook troepen terug vanaf het vliegveld in Erbil?

Zie het antwoord op vraag 12.

41

Als u niet beschikt over voldoende informatie om de mogelijke gevolgen van de Amerikaanse troepenreductie voor de Nederlandse missiebijdragen in Irak te kunnen inschatten, waarom stuurt Nederland dan nu al meer militairen?

Zie het antwoord op vraag 12.

42

Overweegt de Verenigde Staten, voor zover u weet, nieuwe troepenreducties?

Zie het antwoord op vraag 12.

43

Heeft u inmiddels meer informatie over de Amerikaanse troepenreductie?

Zie het antwoord op vraag 12.

44

Wat zijn de gevolgen van de troepenreductie voor de Amerikaanse militaire aanwezigheid op Erbil International Airport?

Zie het antwoord op vraag 12.

45

Welke gevolgen heeft de Amerikaanse troepenreductie voor de Nederlandse missie in Irak?

Zie het antwoord op vraag 12.

46

Is het verstandig om Nederlandse militairen naar Irak te zenden voordat in kaart is gebracht hoe de Amerikaanse troepenreductie eruit gaat zien?

Zie het antwoord op vraag 12.

47

Kunt u aangeven welk personeel en materieel van de anti-ISIS-coalitie er precies op het vliegveld van Erbil aanwezig is en wat de taken hiervan zijn?

Om operationele redenen kan niet in het openbaar op deze details worden ingegaan. Wel is aangegeven dat het *Operations Command Advisory Team North* (OCAT-North) gaat opereren vanaf Erbil International Airport.

48

Worden er vanaf het vliegveld in Erbil ook luchtaanvallen uitgevoerd?

Zie het antwoord op vraag 38.

49

Kunt u een uitputtend overzicht geven van de taken van het *Operations Command Advisory Team North* (OCAT-North)?

Over het nieuwe operatieconcept van de Coalitie (OCAT-North en JOCAT, *Joint Operations Command Advisory Team* in Bagdad) en de Nederlandse bijdrage daaraan is de Kamer op 23 september jl. geïnformeerd (Kamerstuk 29 521, nr. 414). Voor Noord-Irak betekent dit dat vanaf januari 2021 het OCAT-North het Ministry of Peshmerga in de Koerdistan Autonome Regio (KAR) zal gaan adviseren op het gebied van plannen, voorbereiden en uitvoeren van operaties, informatieverwerking en inlichtingen, integratie tussen gevechtseenheden en instandhouding. Op deze manier helpt de Coalitie de Iraakse strijdkrachten verder op eigen benen staan en kan de jarenlange trainingsinzet van onder andere Nederland op een duurzame manier worden geborgd.

50

Welke bondgenoten binnen de anti-ISIS-coalitie maken onderdeel uit van de OCAT-North en het *Joint Operations Command Advisory Team* (JOCAT)?

Aan beide entiteiten wordt door verschillende bondgenoten in wisselende samenstelling bijgedragen. Frankrijk, Noorwegen, Italië, Finland, Zweden, Tsjechië en Nederland geven als eerste invulling aan het JOCAT. Nederland (incl. *Team Lead*), Verenigd Koninkrijk, Hongarije, Italië, Duitsland en Finland geven als eerste invulling aan OCAT-N.

51

Waarom heeft de internationale coalitie personeel en materieel gestationeerd op deze burgerluchthaven en niet op een militaire luchthaven of basis in Noord-Irak?

Dit is niet ongebruikelijk. Erbil International Airport betreft een gecombineerd civiel- en militair vliegveld, zoals ook Nederland dit kent.

52

Uit hoeveel personen bestaat de Amerikaanse eenheid op Erbil International Airport? Weet u inmiddels wat de consequenties voor deze eenheid zijn als gevolg van de Amerikaanse troepenreductie?

De Amerikaanse *force protection* eenheid bestaat uit twee compagnieën van tussen de 100 en 125 personen. Zie verder het antwoord op vraag 12.

53

Kunt u bij benadering aangeven hoeveel Koerdische militairen de beveiliging verzorgen van de buitenste ring rondom het vliegveld?

Nee. Dit is immers in hoge mate afhankelijk van de specifieke actuele veiligheidssituatie, op basis waarvan doorlopend wordt op- en afgeschaald.

54

Hoeveel demonstranten zijn er de afgelopen maanden in Irak gedood?

Volgens de meest recente cijfers van de VN zijn tussen oktober 2019 en april 2020 minstens 487 demonstranten gedood en 7.715 demonstranten gewond geraakt.

55

Is het onderzoek naar de massamoord op de demonstranten reeds begonnen en wanneer wordt dat naar verwachting afgerond?

Zie het antwoord op vraag 21.

56

Wat is het Nederlandse standpunt ten aanzien van de pogingen van Minister-President Kadhimi om *Popular Mobilization Forces* onder staatsgezag te brengen? Is Kadhimi ook voornemens om milities te integreren in het Iraakse leger die eerder betrokken waren bij (raket-)aanvallen op basissen van de coalitie?

Nederland steunt premier Kadhimi in zijn pogingen om meer grip te krijgen op de *Popular Mobilization Forces*. Zie ook het antwoord op vraag 23.

Premier Kadhimi heeft toegezegd de raketaanvallen op coalitiebases te onderzoeken en schuldigen te vervolgen. Nederland blijft, samen met andere gelijkgezinde landen, hierop aandringen.

57

Hoe beoordeelt u de huidige veiligheidssituatie rond Erbil in het licht van de recente aanslag op de Iraanse atoomgeleerde Fakhrizadeh?

De aanslag op de Iraanse atoomgeleerde Fakhrizadeh heeft de veiligheidssituatie in en rondom Erbil niet wezenlijk gewijzigd. Aan Iran gelieerde milities hebben weinig tot geen presentie binnen de Koerdische Autonome Regio en het Koerdische veiligheidsapparaat treedt doorgaans effectief op tegen mogelijke dreigingen. Raketaanvallen blijven echter mogelijk. Iran vaart vooralsnog een voorzichtige koers en zal waarschijnlijk geen opzichtige vergeldingsacties instigeren die het conflict met de VS kunnen doen escaleren. Boven alles heeft Iran Israël als schuldige aangewezen, waardoor een verhoogde dreiging richting Erbil niet voor de hand ligt.

58

Is er onderzoek gedaan naar de raketaanval op Erbil International Airport van 30 september jl.? Zo ja, wat waren de uitkomsten van dit onderzoek?

Er is door de anti-ISIS coalitie onderzoek gedaan naar de raketaanval, maar er kunnen vooralsnog geen definitieve conclusies worden getrokken rondom de modus operandi, gebruikt materieel en daders van/bij deze aanval.

59

Hebben de centrale Iraakse autoriteiten expliciet toestemming gegeven of voorwaarden gesteld aan de aanvullende Nederlandse artikel 100-bijdrage op Erbil International Airport?

Deze inzet past binnen de invulling die door de anti-ISIS coalitie wordt gegeven aan het verzoek tot militaire steun van Irak. De stationering van de Nederlandse *force protection*-compagnie vindt daarmee plaats op uitnodiging van het gastland Irak.

60

Hoeveel luchtaanvallen heeft de anti-ISIS-coalitie de afgelopen maanden uitgevoerd?

Operation Inherent Resolve (OIR) van de anti-ISIS coalitie heeft in 2020 gemiddeld 15 luchtaanvallen per maand gerapporteerd.

61

Waarom beschikken de Nederlandse militairen niet zelf over zwaar kaliber wapens en zijn ze hiervoor afhankelijk van de Koerdische en Amerikaanse militairen?

Hiertoe is besloten omdat de primaire taak van de Nederlandse eenheid, gezamenlijk met de VS, gelegen is in de eerste binnenring van het vliegveld. In de buitenste ring (perimeter) rondom het vliegveld, die wordt beschermd door de Koerdische strijdkrachten, zijn risico's hoger en kan er een noodzaak ontstaan voor het gebruik van zwaarder kaliber wapens.

62

Waarom neemt Nederland niet zelf gepantserde voertuigen mee en worden deze ingehuurd?

Het ingeschatte dreigingsniveau noopt niet tot het inbrengen van zwaar gepantserde voertuigen, wat tevens een forse logistieke operatie zou vergen. De ter plaatste in te huren voertuigen zijn voorts gelijkwaardig aan de voertuigen die door bondgenoten worden gebruikt voor de dagelijkse operaties.

63

Voldoen de in te huren gepantserde voertuigen wel aan de Nederlandse veiligheidsvoorschriften en eisen?

Ja.

64

Bestaat de mogelijkheid dat de Koerdische en/of Amerikaanse strijdkrachten een beroep doen op de Nederlandse militairen bij een verhoogde dreiging en/of een aanval in de buitenste ring rondom het vliegveld? Zo ja, zal de Nederlandse eenheid daaraan gehoor geven?

Dit is volledig afhankelijk van de aard van het verzoek. Nederland kan enkel gehoor geven aan een dergelijk verzoek indien dit in overeenstemming is met het mandaat en voldoet aan de geldende geweldsinstructie, die strekt tot het uitvoeren van de *force protection*-taken en het zo nodig toepassen van geweld ter zelfverdediging.

65

Wat is de reden dat de Nederlandse militairen niet de beschikking krijgen over zwaar(der) kaliber wapens?

Zie het antwoord op vraag 61.

66

Is Erbil International Airport het afgelopen twee jaar doelwit geweest van aanvallen?

Ja, Erbil International Airport is begin januari 2020 beschoten met een drietal ballistische raketten vanuit Iran, als vergelding voor de dood van de Iraanse generaal Qasem Suleimani en PMF-leider Abu Mahdi al-Muhandis. Deze raketten troffen geen van allen doel. In september 2020 was het vliegveld doelwit van een raketaanval vanuit Irak. Dit laat onverlet dat de dreiging van Iraakse milities die banden zouden onderhouden met Iran, gezien de effectiviteit van het Koerdische veiligheidsapparaat, vooralsnog lager is in de Koerdische regio dan in de rest van Irak. De dreiging van ISIS voor de Nederlandse militairen die actief zijn op Erbil International Airport wordt als laag ingeschat.

67

Wordt Erbil Internationaal Airport met militair materieel beschermd tegen mogelijke (ballistische) raketaanvallen van Iran of aan Iran gelieerde milities? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Ja, de basis beschikt in algemene zin over adequate bescherming tegen mogelijke (ballistische) raketaanvallen. Om operationele redenen kan hierover niet nader in detail worden getreden.

68

Is de Nederlandse F-16 vlieger die bij de Amerikaanse luchtmacht wordt geplaatst, bevoegd tot het inzetten van wapens? Zo ja, hoe ziet Nederland (*Red Card Holder*) toe op het doelontwikkelingsproces?

Het doelontwikkelingsproces wijkt niet af van het reguliere proces van iedere wapeninzet in de luchtcampagne van de anti-ISIS coalitie. De Nederlandse vlieger is bevoegd tot het inzetten van wapens binnen de hem opgedragen Nederlandse geweldsinstructie. De laatste verantwoordelijkheid voor het bewaken van het Nederlandse mandaat, oorlogsrechtelijke verplichtingen en Rules of Engagement ligt uiteindelijk bij de vlieger zelf. Hij krijgt de regels verstrekt en is daar ook op gebriefd. De Directeur Operaties van het Ministerie van Defensie fungeert voorts als *Red Card Holder*. De verantwoordelijkheid van de vlieger is expliciet om, daar waar hij twijfel ervaart, met de Directeur Operaties contact op te nemen. Deze geeft, indien nodig op basis van juridisch advies, al dan niet toestemming voor een wapeninzet.

69

Klopt het dat de bij de Amerikaanse luchtmacht geplaatste Nederlandse uitwisselingsofficier (F-16 vlieger) deelneemt aan bombardementen boven Irak? Zo ja, hoe wordt de Kamer over dit luchtoptreden geïnformeerd?

Ja, de Nederlandse vlieger zal binnen zijn Amerikaanse eenheid opereren maar zal conform de Nederlandse Rules of Engagement en in het kader van de praktische uitvoerbaarheid alleen boven Irak actief zijn. Het is niet gebruikelijk om de Kamer afzonderlijk te informeren over de voortgang en/of het resultaat van deelname van Nederlandse militairen in reguliere uitwisselingsprogramma's met bondgenoten. Echter, indien daar aanleiding toe is zal de Kamer uiteraard onverwijld worden geïnformeerd.